CİNGÖZ RECAİ

AYNALI DOLAP

PEYAMİ SAFA
(SERVER BEDİ)

KİBAR SERSERİ SERİSİ
Yedinci Kitap

CİNGÖZ RECAİ

AYNALI DOLAP

PEYAMİ SAFA

(SERVER BEDİ)

«جین لوز رجال» نك غاری العاده سرگذشتلری
آبنالی دولاب

AYNALI DOLAP

KİBAR SERSERİ SERİSİ

İkinci Seri
Yedinci Kitap

Her Kitapta Başlı başına Bir Hikâye Var

Muharriri: Server Bedi

Tâbi ve Naşiri:
Orhaniye Matbaası
İSTANBUL
1342 (1926)

1

Şu Cingöz Recai'nin şeytanlıklarını Mehmet Rıza ölünceye kadar unutmayacaktır.

Hiç şüphe yoktur ki Mehmet Rıza, dünyanın en mahir, en değerli zabıta memurlarındandır. Bir polis hafiyesine lüzumu olan şu üç meziyet: Zekâ, tecrübe ve metanet, Mehmet Rıza'da fazlasıyla mevcuttur. İstanbul'da yalnız Türk toplumu değil, ecnebiler de bu sertaharri memurunun dirayetine hayrandırlar. Ne hacet! Mehmet Rıza'nın en büyük meftunu, bizzat Cingöz Recai'dir. Öyle iken, usta hırsızı kapana kıstırmak, Mehmet Rıza için hayli güç bir iş oluyor.

Mesela şu "Aynalı Dolap" meselesi!

Cingöz Recai'nin basit, olduğu kadar da karışık bir hilesidir ki, Mehmet Rıza tarafından tamamıyla keşfedildiği hâlde, yine failini ele geçirmek imkânı hâsıl olmamıştır.

Her taraftan birçok vakalara davet edilen Mehmet Rıza'yı bir gün de zengin bir adam telefonla aradı. Bu adam, Beyoğlu'nun maruf tüccarlarından bir Rum'du; Beyoğlu'nun büyük bir apartmanında oturuyordu; Mehmet Rıza'ya telefonda dedi ki:

"Aman Rıza Bey! Apartmanda çok acayip bir şey oldu. Karım ve ben, sabahtan beri düşünüp taşınıyoruz, işin içinden çıkamıyoruz."

"Ne oldu efendim?"

"Karımın bir inci gerdanlığı vardır. Dün gece bunu bir eğlencede boynuna takmıştı. Eve geldik boynundan çıkardı. Aynalı dolaptaki çekmecesine koydu. Sabahleyin kalktık. Gerdanlığı bulamadık."

"Evin içinde kimseden şüpheniz var mı?"

"Hayır, Rıza Bey! Düşününüz ki odamızın kapısı içeriden sımsıkı kapalı ve kilitlidir. Pencereler de hiç açılmamış. Hem açılsa biz uyanırdık, hem de bulunduğumuz kat o kadar yüksek ki pencereden hiç kimse gelemez!"

"Çok tuhaf bir şey. Gelip göremez miyim?"

" Ben de bunu rica etmek için telefonu açtım."

"Geliyorum."

"Size otomobil de gönderdim."

"Mersi."

"Ben size teşekkür ederim, Rıza Bey."

Sertaharri memuru, bu vakaya fazla ehemmiyet vermemekle beraber bununla zihnen meşgul olmaktan da geri kalmıyordu. Fakat zabıta mesleğinde bir âdet vardır: Bir vakanın mahalli gözle görülmedikçe, hakkında hiçbir hüküm verilemez. Bazen gayet karışık gibi görünen vakalarda, basit bir tahkikat her şeyi meydana çıkardığı gibi, gayet basit görünen işlerde de bütün tahminlerin aksi zuhur eder.

Sertaharri memuru, otomobile binerek, Rum tüccarının Beyoğlu'ndaki apartmanına girdi. Ev sahipleri, taharri memurunu fevkalade bir hürmetle karşılayarak evvela misafir salonuna almak istemişlerse de, acele işi seven Mehmet Rıza, derhal vaka mahallini görmek arzu etti.

Bu bir yatak odasıydı. Gayet özenilerek yapılmış eşya ile döşenmişti. Balkonlu büyük bir penceresiyle,

yanlarında iki penceresi vardı. Karyolanın karşısında büyük bir aynalı dolap duruyordu.

Rum tüccarı ile güzel karısı, Mehmet Rıza'ya evvela oda kapısını gösterdiler:

"Görüyorsunuz ki, dediler, bu kapının hem anahtarla kilidi hem de içeriden sürmesi vardır. Biz uyurken bu kapı açılmış olamaz."

Mehmet Rıza, kapıyı dikkatle muayene ettikten sonra ev sahiplerini tasdik etti:

"Evet... Gerçi bu kapının kilidini de, sürmesini de hariçten açmak mümkünse de bunun için kapının tahtasına hiç olmazsa üç milimetre çapında bir delik açmak lazımdır. Bu delik yoktur."

Kadın dedi ki:

"Hem biz evimizdeki insanlardan çok eminiz."

Mehmet Rıza bu düşünceye süratle iştirak etmeyerek cevap verdi:

"Evinizdeki insanlardan çabuk emin olmayınız. Para için her şeyin yapıldığını biz çok gördük."

Erkek ev sahibi, Mehmet Rıza'nın fikrine iştirak etti:

"Evet... Hizmetçilerimiz evin eski adamlarıdır ama, çalınan şey de bir gerdanlıktır?"

"Kıymeti ne kadardır?"

"Otuz beş bin lira ederdi."

Mamafih, Rum tüccar bunu söylerken hiç müteessir görünmüyor, karısına böyle birçok gerdanlıklar satın alabilecek iktidarı olduğunu hissettirmek istiyordu.

Ev sahipleri, sertaharri memuruna odanın pencerelerini de gösterdiler:

"Bakınız... Bunlar da içeriden sürmelidir. Sonra karyolamızın başı ucunda... Biraz tıkırdasalar duymaz mıydık? Hâlbuki hiç... Hiç... Hiçbir ses duymadık."

"Sabahleyin kalktığınız zaman, bu balkon kapısının sürmesi üstünde miydi?"

"Evet."

"Buna iyi dikkat ediniz. Olabilir ki sabahleyin, merakla kapıyı birdenbire açtınız..."

"Hayır... Sürmeliydi. İyi biliyoruz. Yanılmadığımızdan eminiz."

Bununla beraber Mehmet Rıza balkona çıkarak, hariçten odaya girilip girilemeyeceğine baktı. Hakikaten apartmanın yerdeki bir viraneye mesafesi en aşağı yirmi metre vardı. Geceleyin ip merdivenle bile o irtifaya çıkmak hiçbir kulun harcı değildi.

Evet!.. Her tarafı sımsıkı kapalı bir oda! İçeriye hiç bir yabancı insan giremez. O halde? Aynalı dolaptan koca bir gerdanlık nasıl çalınabilir?

Sertaharri memuru, bütün hayatında, binlerce vakaya şahit olmuştu. Bunlar içinde, pek ziyade şaşılacak şeyler, düşündükçe insanı meraka boğan birçok hadiseler de vardı. Fakat bu kadar basit ve bu kadar karmaşık bir işi, yeni görüyordu.

Onun hayretini yüzünden okuyan ev sahipleri, gülerek dediler ki:

"Siz de şaşırdınız ya... Doğrusu... İçinden çıkılır bir iş değil!"

Mehmet Rıza, hâlâ bu muammanın hallini bulmak istiyormuş gibi odanın her tarafına araştırıcı nazarlar fırlatarak, hayretle başını sallıyor:

"Olur şey değil..." diyordu.

Sonra zabıtada alışılmış olan bazı sualler sormaya başladı:

"Gece eğlenceden kaçta geldiniz?"

"Saat iki buçuk vardı."

"Hizmetçileriniz uyanık mıydılar?"

"Madamın oda hizmetçisi uyanıktı. Bizi bu odaya o aldı."

"Oda hizmetçiniz gece yanınızda bulundu mu?"

"Madamı o soydu."

"Gerdanlığı dolaba o mu koydu?"

Kadın cevap verdi:

"Hayır! Ben kendi elimle koydum."

"O vakit hizmetçiniz ne yapıyordu?"

"Elbiselerimi bohçaya koyuyordu."

"Bu bohça nerededir?"

"Aynalı dolabın altındaki gözdedir."

"O halde siz, ayakta, aynalı dolabın üst gözüne gerdanlığınızı koyarken, o alt gözüne çamaşırları koyuyordu."

"Evet."

"Hanginiz daha evvel dolap önünden çekildiniz?"

"Hizmetçim çekildi."

"Siz ne yaptınız?"

"Ben gerdanlığı çekmeceye yerleştirdikten sonra, orada sabahlık şalımı aradım."

"Sonra?"

"Buldum ve dolabın önünden çekildim."

"O vakit hizmetçiniz nerede idi?"

"Karyolanın ayak ucunda, emirlerimi bekliyordu."

"Bir şey emrettiniz mi?"

"Evet."

"Neden?"

" 'İşin bitti Eleni. Git yat. Bu gece bizi çok bekledin! Yorgunsun.' dedim."

"Ne yaptı?"

"Hemen odadan çıktı."

"O sırada siz arkanızı falan dönmediniz mi? Hizmetçiniz aynalı dolaba çabucak giderek gerdanlığı almış olamaz mı?

"Hayır, Rıza Bey. Hizmetçimin gözümün önünde hemen odadan çıktığını gördüm."

Sertaharri memuru hala anlayamadığı bu muammanın azabı içinde düşünüyordu.

Rum tüccar, şakalaşarak dedi ki:

"Rıza Bey! Bu gerdanlığı ya karım ya ben çalmış olmalıyız. Fakat çok şükür, ikimiz de zenginiz ve böyle yüz gerdanlık daha alırız!"

Mehmet Rıza, iş esnasında soğuk latifelerden hoşlanmadığı için, tahkikatı bitirmek üzere aynalı dolaba doğru yürüdü.

2

Bu, alelade yükseklikte, her zaman kullanılan aynalı dolaplardan biriydi.

Mehmet Rıza, dolabın içini dikkatle muayene ettikten sonra, bir iskemle üstüne çıktı, elektrik cep fenerini yaktı, aynalı dolabın tavan kısmını dikkatle muayene ettikten sonra yere indi.

Ev sahibine dönerek dedi ki:

"Bir uşak çağırmaya lüzum görmeden zahmete girmenizi rica ederim. Şu dolabın bir ucundan tutunuz, ben de öteki tarafından tutacağım. Onu kenara çekelim."

Rum tüccarı, Mehmet Rıza'nın bu işe niçin lüzum gördüğünü anlamayarak, tereddütle, dolaba doğru ilerledi:

"Ne tarafa çekelim?" dedi.

"Ne tarafa isterseniz... Dolabı duvardan ayıralım."

Hatta kadın da biraz yardım ederek, üç kişi, büyük dolabı çektiler ve duvar serbest kaldı.

Sertaharri memuru, yanındakilere hiçbir izahat vermiyordu, tekrar iskemleye çıktı. Bu sefer cebinden büyüteci çıkarmış duvara dikkatle bakarken, onunla beraber, ev sahipleri de hayretle bağırmışlardı.

Gerçekten de, duvarın üstünde, nazarı dikkati celbeden büyük çizgiler görünüyordu!

Mehmet Rıza, bir çakıyı bu çizgilere sokarak, duvarın boydan boya dolap şekline uygun bir suretle kesilmiş olduğunu ve büyük bir parçanın icap ettiği zaman kımıldayabileceğini ev sahiplerine gösterdi.

Aynı şekilde, aynalı dolabın arkasındaki tahtalar da birer küçük vida ile tutturulmuş oldukları için icap edince kolayca sökülebiliyorlardı.

Rum tüccarın da karısının da parmakları ağızlarında kaldı:

"Bu ne?" diyorlardı.

Keşfinden son derece gurur ve sevinç duyan Mehmet Rıza, iskemleden yere inerek, ev sahiplerine yürüdü ve dedi ki:

"İş gayet kolaymış, anladınız mı? Hırsızlar apartmanın size bitişik dairesini tutuyorlar. Siz evde bulunmadığınız vakitler, bu duvarın tam aynalı dolap hizasına gelen parçasını, malzeme ve sıvaları bozmadan, muntazamca kesiyorlar. Öyle ki, bu parça, adeta bir kapı gibidir. İstendiği vakit açılır ve kapanır. Sonra, yine siz evde yokken, bu duvarı açarak, aynalı dolabın arkasındaki tahtaları da kenarlarından muntazam kesiyorlar ve iş çakılmasın diye arkadan vidalarla tutturuyorlar. Onu da istedikleri zaman arkadan açıp kapayabiliyorlar. Siz gece geliyor, yatıyorsunuz. Rahat rahat uyuyorsunuz. Onlar, hiç gürültü yapmadan, duvarın eğreti parçasını kaldırıyor, dolabın tahtalarını da çekiyorlar, gerdanlığı alıyor, yine her şeyi yerli yerine koyup gidiyorlar! Siz ise eğlencede saatlerce dans etmiş olduğunuz için, tabii pek yorgunsunuz, biraz ağırca uyuyor ve uyanmıyorsunuz. Uyansanız bile, küçük takırtıları farelere atfederek ehemmiyet vermezsiniz."

Ev sahipleri hayretle mırıldandılar:

"Hiç uyanmadık!"

"Evet... Bu hırsızlık, basit olduğu kadar mahirane tertip edilmiştir."

Genç kadın, kocasına ve sertaharri memuruna bakarak duvarı korku ile göstererek:

"Demek ki hırsızlar... bu bitişik odaya taşınmışlar... Şimdi oradalar! Evet... Bu aile oraya iki gün evvel taşınmış."

Mehmet Rıza hazırlandı:

"Evet... Şimdi ben de oraya gideceğim."

Rum tüccar da büyük bir hayret içinde başını sallıyordu:

"Çok tuhaf şey... Oraya mı gideceksiniz şimdi? Hemen tevkif edecek misiniz?"

"Kim varsa tevkif edeceğim. Hayır kaç numara orası?"

"6."

"Bu hırsızlar sizin bütün hayatınızı biliyorlar. Ben de onların kim olduklarını biliyorum."

"Biliyor musunuz? Nasıl?"

"Evet. Bu işi İstanbul'da bir kişi yapabilir: Cingöz!"

"Cingöz!"

"Evet. Cingöz evlerin altından tünel bile kazdırır. Ben neler gördüm.

Karı koca, parmaklarını ağızlarına sokarak, derin bir hayretle hep başlarını sallıyorlardı:

"Biz de gazetede bunları okurduk da gazeteci yalanı zannederdik."

"Hepsi doğrudur!"

"Bizim hayatımızı nasıl öğreniyorlar?"

"Cingöz Recai için bir insanın hayatını öğrenmek çok kolaydır."

Sertaharri memuru, daha fazla lakırdıya tutulmak istemeyerek süratle kapıya yürürken:

"Beni burada bekleyiniz. Ben gelmeyince hiç kımıldamayınız, kimseye de bir şey söylemeyiniz!" dedi.

Ev sahipleri, hâlâ tükenmeyen bir hayret içinde kâh duvara, kâh aynalı dolaba, kâh da harikulâde bir dira-

yetle esrarı keşfeden zeki taharri memuruna bakıyorlardı…

* * *

Mehmet Rıza, Rum tüccarının dairesinden çıkarak, bitişikte 6 numaralı dairenin kapısını yavaşça çaldı. Kapıyı temiz bir hizmetçi açmıştı.

Sertaharri memuru, şiddetle içeriye girerek kapıyı kapadı ve hizmetçiye:

"Yerinden kıpırdama ve söyle: Evde kim var?" dedi.

Hizmetçi, Mehmet Rıza'nın bu muamelesine hiç şaşırmamıştı. Gayet soğukkanlı tatlı bir tavırla:

"İçeride Cingöz Recai Bey var, sizi salonda bekliyor!" dedi.

Hizmetçinin biraz da alayla söylediği bu söz, sertaharri memurunu hem şaşırtmış hem düşündürmüştü. Cingöz burada mı? Tahmini doğru imiş: Bu işi Cingöz yapmış. Fakat Mehmet Rıza'nın geleceğini ne biliyor? Sonra ne cesaretle onu bekliyor? Yoksa onu salona sokarak kendisi kaçacak mı?

Sertaharri memuru, her şeyden evvel geri dönerek apartmanın kapısını kilitledi ve anahtarı cebine sokuverdi, fakat arkasında tanıdığı bir kahkaha ve sesi işitti.

"Rızacığım... Ben öyle kilitleri açmasını pek iyi bilirim. Nafile zahmet ediyorsun."

Mehmet Rıza, bir yıldırım süratiyle geriye döndüğü vakit, salon kapısı önünde duran Cingöz Recai'yi gördü. Usta hırsız, rakibini kucaklayacakmış gibi kollarını açtı:

"Gel, yahu, Rıza!.. Ne vakittir seninle konuşmadık." diyordu. "Hem de şu aynalı dolabın esrarını daha iyi öğrenirsin!"

Sertaharri memuru, Cingöz'e doğru arzu ve nefretle yürüdü ve salondan içeriye ikisi birden girdiler.

Cingöz Recai'nin üstünde siyah ve zarif elbisesi, bir gözünde tek gözlüğü vardı. Yüzü gurur ve neşe ile kızarmış, gözleri parlıyor, şeytani ve ince uzun kaşları kıvrılıp açılıyordu.

Mehmet Rıza da, rakibini yakaladığına son derece memnun ve mağrur, fakat onu elinden kaçırmak korkusuyla da rahatsız olarak, Cingöz'ün tam karşısında durdu.

Usta hırsız gülerek dedi ki:

"Şu aynalı dolap dalaveresini sen de beğendin ya!.. Sen duvarı muayene ederken, ben de arkadan seni dinliyordum. Ev sahiplerine; 'Bu işi bir Cingöz yapar!' diyordun. Nasıl da usta işinden anlıyorsun! Söyle Allah aşkına... Mükemmel iş değil mi? Ben gerdanlığa bir hafta evvel gözümü koymuştum. Oralarını sana sonra anlatırım. Kadının bu gerdanlığı büyük eğlencelerde taktığını ve eve gelince aynalı dolaptaki çekmecesine koyduğunu öğrendim. Aynalı dolabın tam şu duvar hizasında olduğunu da biliyordum. Bu bitişik daireyi tutmak için buradaki kiracıya tam altı yüz lira verdim. Daireyi bana terk etti. Sonrası kolay işte! Duvarı yarım saatte, parçalamadan, kestim, dolabı keza. Dün gece, karı koca, eğlenceye gidince işi becerdim. Gülüyorlar değil mi? Söylediklerini işittim: 'böyle yüz gerdanlık daha alırız!' diyorlar. Onlara vız gelir? Ben de gerdanlığı ele geçirdikten sonra burada ne durdum? Savuşsaydım ya?.. Hayır!.. Bunların seni bugün çağıracaklarını biliyordum. Seni göreceğim de gelmişti. Bekledim. Otur bir kahvemizi iç. Gerdanlığı da sana gösteririm."

Cingöz Recai, elini cebine atarak, küçük bir torba kâğıt içinden gerdanlığı çıkardı ve Mehmet Rıza'ya gösterdi:

“Otuz beş bin lira eder. Ben de öyle tahmin ediyorum Rıza.”

Mehmet Rıza, şiddetli bir hamle ile ileriye atılarak, kuvvetli parmaklarıyla Cingöz’ün bileklerini yakaladı:

“Elimden kurtulabileceğini mi zannediyorsun? Ölürüm, seni bırakmam.”

Cingöz güldü:

“Allah bizi birbirimizden ayırmasın!” dedi.

3

Mehmet Rıza; Cingöz'ün ellerini bırakmıyordu.

Nasıl bıraksın? Cingöz, Cingöz Recai, kaç senedir peşinden koştuğu adam, şimdi avuçlarının içindeydi. Sertaharri memurunun parmakları çok kuvvetlidir; bu et ve kemik sütunlarıyla demirleri bile büktüğü vakıadır.

Cingöz Recai, yüzünü buruşturarak:

"Rıza, bileklerimi acıtıyorsun!" dedi.

Mehmet Rıza, hâkimiyetinin gururuyla, başını alaycı tavırla sallayarak:

"Kelepçe geçireyim, rahatlarsın!" cevabını verdi.

Fakat iki elleriyle hırsızın bileklerini tuttuğu için kelepçeyi nasıl takabileceğini düşünüyordu.

Cingöz Recai, Mehmet Rıza'nın yüzüne bir müddet dikkat ve merhametle baktıktan sonra dedi ki:

"Ne saf adamsın, Rıza. Ben seni buraya, kendi ayağıma kadar getirdikten sonra kolay kolay teslim olur muyum, zannediyorsun? Ben de o surat var mı?"

Taharri memuru, parmaklarını daha fazla basarak.

"Elimden kurtulamayacaksın!" dedi.

Cingöz Recai, hiç mukavemet etmiyor, bileklerini serbest bırakıyor ve vücudunu gevşek tutarak söylüyordu:

"Güzel güzel konuşmak dururken bu kavgalara ne lüzum var Rıza?"

"Güzel güzel konuşmak mı? Çok konuştuk!"

"Demek, sen beni bu defa kodese tıkmaya katiyen karar verdin."

"Görmüyor musun?"

"Ben seni çok sevdiğim halde, sen bana daima fena muamele yapmaktan hoşlanıyorsun, Rıza!"

"Senin muhabbetin sana kalsın."

Usta hırsız, hiç telaş etmeden, neşeli ve derin kahkahalarla gülüyordu.

"Hay maşallah... Rıza beni şimdi müdüriyete götürecek. Akşam gazetelerine haber! Cingöz yakalandı! Yine seninle benim resimlerimizi karşı karşıya koyacaklar... Herkes seni takdir edecek... Bazı ukala gazeteler 'Biz Mehmet Rıza'nın, Cingöz'ü yakalayacağını tahmin ediyorduk.' diyecekler."

Cingöz Recai, bunları o kadar tatlı anlatıyordu ki, Mehmet Rıza bu sözlerin cazibesine bir an kapılsaydı, parmakları gevşeyecek ve ezeli rakibini avuçlarından kaçıracaktı.

Fakat kuru söze aldanmayan, kuru gürültüye pabuç bırakmayan usta sertaharri memuru, Cingöz'ü dinleyeceği yerde, onu iyice bağlayabilmek için bir çare arıyordu.

Bir taraftan da içinde korku var; evet... Cingöz onu ne cesaretle bekledi? Demek yakalanmamak için birtakım önlemler almıştır? Belki de evin içinde adamları Cingöz'ün bir işareti üzerine hepsi odaya dolarak ustalarını Mehmet Rıza'nın elinden kurtarabilirler.

Nitekim Cingöz de hâlâ hiç telaş etmiyor, bir takım manasız gevezeliklerle vakit geçirmeye çalışıyordu. Böyle ne vakte kadar sürecek? Nihayet Mehmet Rıza da insandır, parmakları yoruluyor. Belki de Cingöz'ün maksadı, Rıza'yı iyice yormaktır.

Mehmet Rıza, cebinden süratle revolverini çıkarabilse hasmını tamamıyla ele geçirmiş olacaktı. Fakat bunu çaktırmadan yapabilmek lazım.

Sertaharri memuru, bir taraftan Cingöz'ün bileklerini sıkıyor, bir taraftan da, yavaş yavaş aşağı çekiyordu. Ellerini pantolon ceplerinin hizasına kadar indirerek, revolverle mesafeyi kısaltmaya çalıştı.

Cingöz Recai, bu manevranın farkında olmuyor, bileklerini daima serbest bırakıyor ve gevezelik ediyordu:

"Biliyor musun Rıza," diyordu, "madamın gerdanlığını alacağım yerde gerdanını kucaklasaydım daha hoş olurdu. Güzel karı be! Dolaptan gerdanlığı aşırırken karı kocanın yatakta yatışlarına da bakıyordum. Yorganı atmışlardı. Kadının vücudunun yarısı görünüyordu. Az daha gerdanlıktan falan vaz geçerek odaya dalacaktım!"

Cingöz Recai, gözleri parlayarak, bahsin bu cüretli tarafını anlatırken, Mehmet Rıza, birdenbire Cingöz'ün bileklerini bırakarak elini cebine attı ve süratle revolverini çıkararak Recai'nin gözlerine tuttu.

Usta hırsız, Mehmet Rıza'nın büyük bir metanet ve maharetle yaptığı bu harekete hiç dikkat etmemiş, gibi, sözlerine devam etti:

"Hem güzel hem de zengin kadın... Rum tüccarının yerinde olmak isterdim. Dünyada hakikaten mesut insanlar var. Saadet boş bir kelime değil..."

Mehmet Rıza, Cingöz'ün revolvere bile ehemmiyet sinirlenerek, silahı hırsızın gözlerine biraz daha yanaştırıyordu:

"Cingöz!" dedi. "Hayatın tehlikededir. Küçük bir münasebetsizlik yaparsan ateş ederim!"

Fakat Cingöz bu söze de ehemmiyet vermiyor, Mehmet Rıza'nın arkasında, meçhul bir noktaya doğru,

kaşlarıyla, gözleriyle işaret etmeye başlıyordu.

Sertaharri memuru kuşkulandı. Cingöz'ün işaretlerine bakılırsa, Mehmet Rıza'nın arkasında adamlar var...

Nitekim Cingöz, yüksek sesle:

"Ahmet! Vur!" diye bağırdı. Mehmet Rıza, bir tehlikeden kurtulmak için süratle geriye döndüğü sırada, Cingöz Recai, sertaharri memurunun elinden revolveri kapmıştı! Hâlbuki Mehmet Rıza'nın arkasında kimseler de yoktu!

Cingöz Recai, bu sefer, revolveri Mehmet Rıza'nın gözlerine tutarak, aynen:

"Mehmet Rıza!" dedi. "Hayatın tehlikededir. Küçük bir münasebetsizlik yaparsan ateş ederim!"

Sonra kahkahalarla gülüyordu:

"Vah Rızacığım! Sen arkada adam var zannettin değil mi? İşte en zeki insanlar bile böyle aldanırlar! Dirayet imtihanlarında her zaman birinci çıkmak mümkün değildir."

Mehmet Rıza, dişlerini gıcırdatarak:

"Melun!" diye bağırdı.

Cingöz revolveri biraz geriye çekerek:

"Bak, ben senin gibi, silahı adamın gözüne sokmam. Nazik insanım," diyor, sonra kahkahalarla gülerek:

"Evde de benim hizmetçiden başka hiç kimseler yok. Eğer bu hileyi yapmasaydım gürültüye gittiydim!" diye ilave ediyordu.

Sonra, silahı daima Mehmet Rıza'ya tevcih ederek, oda kapısına doğru yürüdü:

"Bana izin vereceksin. Gidiyorum. Demin sen, 'Çok konuştuk!' diyordun. O zamandan beri de hâlâ konuşuyoruz. Daha çok olur."

Kapının eşiğine yaklaştığı vakit, Mehmet Rıza, düşmanının üstüne bir kere daha atılmayı zihninden geçir-

miş ise de, Cingöz'ün tetikte duran parmağının kımıldadığını görünce şaşırmıştı.

Usta hırsız:

"Şaka değil, ateş ederim ha!" dedi.

Sonra, işi şakaya boğarak:

"Bu günlük bu kadar. Yine görüşürüz!" dedikten sonra odadan çıktı. Mehmet Rıza kapıya atılmıştı. Fakat kapının dışarıdan bir kahkahayla kilitlendiğini işitti.

* * *

Odada bir saatten fazla kaldı. Dışarıda ayak sesleri işitmiş, apartman kapısının kapandığını duymuştu. Şüphesiz Cingöz Recai çoktan firar etmiş bulunuyordu.

Mehmet Rıza, kapıyı parçalamak için iyi uğraştı. Yeni yapılan apartmanlardan olduğu için kapıları çok muhkemdi.

Oda kapısını açar açmaz, dairenin her tarafını süratle dolaştı. Kimse yok. Yalnız bir odada, Cingöz'ün tebdili kıyafet ettiğine dair emareler görmüştü.

Hemen daireden çıkarak, süratle Rum tacirinin dairesine girdi.

Madam, Mehmet Rıza'yı hayretle karşılamıştı:

"Niçin tekrar geldiniz, Rıza Bey?" dedi.

"Mösyö burada değil mi?"

Kadın sertaharri memurunun bu sualine pek ziyade hayret göstererek:

"Fakat..." dedi, "zevcim sizinle beraber buradan çıktı!"

"Ne vakit?"

"On dakika evvel."

"Ne söylüyorsunuz madam? Çıldırdınız mı? Ben on dakika evvel buraya gelmedim."

"Nasıl gelmediniz? Ben de sizi gözlerimle gördüm."

"Ben! Mehmet Rıza!"

"Evet siz!"

"Ben mi on dakika evvel buraya geldim? Ben buradan çıkalı iki saat oluyor."

"Evet... sonra yine geldiniz... Kocamı alıp çıktınız!"

Mehmet Rıza daha fazla dinlemedi. Cingöz Recai'nin yeni hilesini anlıyordu. Usta hırsız, sertaharri memurunun şekil ve kıyafetini taklit etmekte mahir olduğu için, onun yerine, Rum tacirinin yanına gitmiş ve zavallıyı kandırarak evden çıkarmıştı. Ne için? Maksadı ne? Hay melun düzenbaz!

4

Apartmanın merdivenlerini süratle inerek caddeye çıktı. Sokağın köşesindeki tütüncüye giderek:

"Baksana..." dedi. "Sen şu apartmanda oturan Rum taciri Nikolaidis Efendi'yi tanır mısın?"

"Tanırım."

"Şimdi de buradan geçti mi?"

"Şimdi... Şimdi geçti."

"Yanında biri vardı değil mi?"

Tütüncü, Rıza'nın yüzüne dikkatle bakarak:

"Siz vardınız!" dedi.

"Ben değilim o... Bırak sen şimdi... Ne tarafa gittiler?"

"Şu karşı sokakta... Otomobillere doğru gittiler."

Mehmet Rıza, otomobiller duran sokağa koşarak şoförlere yaklaştı. Hep Mehmet Rıza'yı tanıdıkları için hürmetle sıraya dizildiler.

Sertaharri memuru, içlerinden birine hitap ederek:

"İbrahim!" dedi. "Şimdi buraya bana benzer bir adamla tacir Nikolaidis..."

"Geldiler beyim."

"Nereye gittiler?"

"Otomobile bindiler."

"Ne... Çabuk söyle... Hangi otomobile? Nereye gittiler?"

"Kira otomobili* değildi. Burada duruyordu. Hatta biz de şoförle kavga..."

---

* Hikâyenin yazıldığı dönemde "taksi" kelimesi kullanılmıyor "kira otomobili" deniyordu.

"Onları bırak... Nereye gittiler?"

"Beyim... Galiba Büyükdere'ye..."

Öteki şoförler de tasdik ettiler:

"Evet... Duyduk... Büyükdere'ye!"

Mehmet Rıza, hemen İbrahim'in otomobiline atlayarak, bağırdı:

"İbrahim... yolda yetişebilir misin?"

"Çalışırım beyim."

Otomobil hareket etti. Zincirlikuyu yoluna kadar birçok otomobillere rast gelmişler, fakat Cingöz'ün bindiğine tesadüf edememişlerdi.

Zincirlikuyu yoluna girdikleri vakit, şoför, yüz metre kadar ileride giden bir otomobili Mehmet Rıza'ya göstererek:

"İşte!" dedi.

Otomobil gayet ağır gittiği için yetişmek kolaydı.

Mehmet Rıza emir verdi:

"Haydi İbrahim! yetiş, fakat çaktırma... Tam hizaya gelelim."

İbrahim makineye sürat verdi. Mehmet Rıza, başını pencereden çıkararak, öndeki otomobile bakıyor, fakat oda kapalı olduğu için içindekileri göremiyordu.

Şoföre sordu:

"Bu otomobil olduğuna emin misin?"

"Eminim Rıza Bey."

"Dikkat et, içinde Cingöz var."

"Cingöz mü dediniz!"

"Ta kendisi?"

İbrahim daha fazla gayrete geldi. Zira birçok şoförler, Mehmet Rıza ile birlikte Cingöz'ün takibine çıkarak neticede hırsızı elden kaçırdıkları için hepsine intikam havası gelmişti.

O kadar ki otomobile otuz metre kadar yaklaşmış-

lardı. Otomobilin küçük penceresinde bir baş göründü. Cingöz takip edildiğini anlamıştı.

O vakit, öndeki otomobil süratini artırdı ve her iki makine arasında şiddetli bir yarış başladı.

Mehmet Rıza, revolverini çıkararak icabında ateş etmeye hazır olmak istiyordu, silahının Cingöz'de kaldığını hatırlayarak bir küfür savurdu.

"İbrahim!" dedi.

"Efendim."

"Senin revolverin var mı?"

"Var Rıza Bey."

"Ver bana çabuk."

Şoför bir eliyle makinayı idare ediyor, öteki eliyle silahı taharri memuruna veriyordu.

Mehmet Rıza, başını pencereden çıkararak silahını öndeki otomobile yöneltti. Arada yirmi metrelik bir mesafe olduğu için öndeki otomobile bağırdı:

"Dur! Dur! Yoksa ateş ediyorum."

Otomobil süratini azaltmadan ilerlemekte devam ediyordu.

Mehmet Rıza, şoförle konuştu:

"Onların otomobili ne markadır?"

"Mersedes."

"Bizimki?"

"Eski bir "Benz"dir. Muhakkak yetişiriz. Rıza Bey. Bizim makine çok seridir. Eskiliğine bakmayınız. Ateş gibidir."

Gerçekten de aralarındaki mesafe gittikçe azalıyordu. Fakat bir aralık, Rıza'nın otomobili yavaşlar gibi oldu.

Sertaharri memuru, heyecandan kalbi çarparak şoföre sordu:

"Niçin yavaşladın İbrahim?"

"Siz bakmayınız... Makineye biraz nefes aldırmalı.

Eskidir, korkarım yetişemeyeceğiz..."

Öndeki otomobil köşeyi dönmüştü; bir aralık gözden kayboldu. Mehmet Rıza, İbrahim'in omuzuna vuruyor onu teşvike uğraşıyordu.

"Aman İbrahim! Amanı biliyor musun? Çabuk! Köşeyi döndüler... Aman..."

Fakat Rıza'nın otomobili birdenbire durmuştu. Şoför bir küfür salıverdi ve yere atladı.

Sertaharri memuru, öfkesinden şoförü dövme, makineyi parçalamak hırsıyla, daima başını pencereden uzatarak bağırdı:

"Ne var? Niçin durdun İbrahim?"

"Biraz müsaade Rıza Bey!"

"Ne müsaadesi canım! Kaçtılar... Gittiler... Sersem, beni çıldırtacak mısın?"

"Ne yapayım Rıza Bey? Eski makine..."

"Ne oldu? Gidemeyecek miyiz?"

Şoför makinenin bir yerine kolunu soktuktan sonra, süratle yerine atlayarak:

"Hazır! Gidiyoruz!" dedi ve makineyi hareket ettirdi. Gerçekten de eskisinden fazla süratle ilerliyorlardı.

Köşeyi döndükleri vakit, öndeki otomobilin elli metreden fazla uzakta olmadığını ve ağır ağır gittiğini gördüler

Mehmet Rıza:

"Aman İbrahim!" diye bağırıyordu.

Çarçabuk aradaki mesafeyi yirmi beş metreye indirmişlerdi. Gittikçe yaklaşıyorlardı.

Mehmet Rıza, daima silahını yönelterek bütün sesiyle bağırıyordu:

"Dur! Şoför! Ateş ederim yoksa!.."

Öndeki otomobil durmuyor, fakat süratli de gitmiyordu. Rıza'nın otomobili son süratle gittiği için, dar yol-

da bir çarpışma ihtimali de baş gösteriyordu.

Şoför tehlikeyi Mehmet Rıza'ya haber verdi:

"Makineyi yavaşlatmazsak çarpacağız Rıza Bey, ne yapalım?"

"Hizasına gelemez miyiz?"

"Yer yok Rıza Bey..."

"Arada bir metre kalıncaya kadar yaklaş İbrahim, korkma."

Öndeki otomobil daima ağır gidiyordu, Mehmet Rıza yavaşlığın sebebini anlamıyor, mutlaka onların da makinesine bir sakatlık olduğuna hükmederek seviniyordu.

Otomobiller bir metre ara ile yan yana gelince, Mehmet Rıza, kendi otomobilinin basamağına çıktı ve bir sıçrayışta ötekinin basamağına atladı.

Fakat atlar atlamaz, hayretler içinde kalmıştı: Cingöz'ün otomobilinde hiç şoför yoktu. Makine kendi kendine hareket ediyordu!

Mehmet Rıza, otomobilin içine bakınca, orada, yalnız başına Rum tacir Nikolaidis'in baygın bir halde yattığını gördü. Derhal makineyi durdurdu. Otomobilin içine girerek taciri ayılttı.

Cingöz'le şoförünün köşeyi dönerken otomobili yavaşlatarak içinden atladıkları ve makineyi kendi haline bıraktıkları anlaşılıyordu.

Mehmet Rıza, büyük bir can sıkıntısı içinde Rum tacirine dedi ki:

"Neyse bir gerdanlık kaybettiniz ama, melunun otomobili de size kaldı."

Rum taciri, elini ceketinin iç cebine sokarak içini çekti:

"Bir otomobil kaldı ama, cebimden de üç bin lira gitti!" cevabını verdi.

SON

CİNGÖZ RECAİ,

FANTOMALARA,
ARSEN LÜPENLERE TAŞ
ÇIKARAN,

CİN OĞLU CİN,

ÇAPKIN VE KİBAR

BİR İSTANBUL SERSERİSİDİR.

SERGÜZEŞTLERİNİ OKURKEN

İNSANIN PARMAĞI
AĞZINDA KALIR.